

BACALAUREAT

Tipuri de subiecte la
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Prof. dr. DANIELA EUGENIA VODIȚĂ

BACALAUREAT

Tipuri de subiecte la
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2017

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VODIȚĂ, DANIELA EUGENIA

Bacalaureat : tipuri de subiecte la limba și literatura română / Daniela Vodiță. - București : Editura Universitară, 2017

Conține bibliografie
ISBN 978-606-28-0576-0

81
821.135.1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062805760

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2017
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

ARGUMENT

Subiectul de examen la limba și literatura română, proba scrisă, cuprinde trei părți: prima constă în descifrarea, înțelegerea și analiza stilistică a unui text liric, epic sau dramatic la prima vedere; a doua parte are în vedere exprimarea unei opinii, pornind de la o temă dată, iar ultima parte presupune redactarea unui eseu structurat, fiecare dintre aceste subiecte, valorând 30 de puncte.

În cadrul culegerii de față, vă supun atenției modele pentru toate tipurile de subiecte, oferindu-le astfel elevilor și profesorilor, în pregătirea pentru examenul de bacalaureat, material didactic auxiliar în acord cu programa școlară în vigoare.

Pentru rezolvarea corectă a cerințelor de la Subiectul de tip I, elevii trebuie să aibă cunoștințe de limbă română (fonetică și lexicologie), noțiuni de stilistică și teorie literară, prevăzute în programa pentru examen.

Conținuturile obligatorii pentru primul subiect sunt:

- aplicarea, în diverse situații de comunicare, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfo-sintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantic;

- aplicarea cunoștințelor de limbă, inclusiv a celor dobândite în ciclul gimnazial, în exprimarea corectă și în receptarea textelor studiate sau la prima vedere.

- *pronunții corecte / incorecte ale neologismelor; identificarea grupurilor de sunete (hiat, diftong, triftong), accentul;*

- *cacofonia, hipercorectitudinea;*

- *pronunțare / lectura nuanțată a enunțurilor (ton, pauză, intonație);*

- *variante lexicale, câmpuri semantice;*

- *erori semantice: pleonasmul, tautologia, confuzia paronimică;*

- *derivate și compuse (prefixe, sufixe, prefixoide, sufixoide), schimbarea categoriei gramaticale;*

- *relații semantice (polisemie, monosemie, sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie);*

- *sensul corect al cuvintelor (în special al neologismelor);*

- *unități frazeologice (locuțiuni și expresii);*

- *câmpuri semantice și rolul acestora în interpretarea mesajelor scrise și orale;*

- *sensul cuvintelor în context: sens denotativ și sens conotativ.*

- *forme flexionare ale părților de vorbire (pluralul substantivelor, articularea substantivelor, forme cazuale; forme flexionare ale verbului; adjective fără grade de comparație; numerale etc.); valori expresive ale părților de vorbire; mijloace lingvistice de realizare a subiectivității vorbitorului;*

- *elemente de acord gramatical (între predicat și subiect – acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);*

- *elemente de relație (prepoziții, conjuncții, pronume / adjective pronominale relative, adverbe relative).*

- *norme ortografice și de punctuație în constituirea mesajului scris (scrierea corectă a cuvintelor, scrierea cu majusculă, despărțirea cuvintelor în silabe, folosirea corectă a semnelor de ortografie și de punctuație);*

- *rolul semnelor ortografice și de punctuație în înțelegerea mesajelor scrise;*

- *registre stilistice (standard, colocvial, specializat etc.) adecvate situației de comunicare;*

- *coerență și coeziune în exprimarea orală și scrisă;*

- *tipuri de texte și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ;*

- *stiluri funcționale adecvate situației de comunicare;*

- *limbaj standard, limbaj literar, limbaj colocvial, limbaj popular, limbaj regional, limbaj arhaic; argou, jargon;*

- *stil direct, stil indirect, stil indirect liber;*

- *rolul figurilor de stil și al procedeelor artistice în constituirea sensului;*

- *rolul elementelor arhaice și regionale în receptarea mesajelor.*

CUPRINS

ARGUMENT	5
CUPRINS	9
SUBIECTE PROPUSE DE TIP I	13
Date biografice ale poezilor	15
GENUL LIRIC	17
Subiectul 1	17
Subiectul 2	18
Subiectul 3	19
Subiectul 4	21
Subiectul 5	22
Subiectul 6	23
Subiectul 7	25
Subiectul 8	26
Subiectul 9	27
Subiectul 10	28
Subiectul 11	30
Subiectul 12	31
Subiectul 13	32
Subiectul 14	33
Subiectul 15	34
Subiectul 16	36

Subiectul 17.....	37
Subiectul 18.....	38
Subiectul 19.....	40
Subiectul 20.....	41
Date biografice ale prozatorilor.....	43
GENUL EPIC	45
Subiectul 1.....	45
Subiectul 2.....	46
Subiectul 3.....	48
Subiectul 4.....	49
Subiectul 5.....	51
Subiectul 6.....	53
Subiectul 7.....	54
Subiectul 8.....	56
Subiectul 9.....	57
Subiectul 10.....	59
Subiectul 11.....	61
Subiectul 12.....	62
Subiectul 13.....	64
Subiectul 14.....	65
Subiectul 15.....	67
Subiectul 16.....	69
Subiectul 17.....	70
Subiectul 18.....	72
Subiectul 19.....	74
Subiectul 20.....	75
Date biografice ale dramaturgilor	78

GENUL DRAMATIC	79
Subiectul 1	79
Subiectul 2.....	80
Subiectul 3.....	82
Subiectul 4.....	83
Subiectul 5.....	85
Subiectul 6.....	86
Subiectul 7.....	88
Subiectul 8.....	89
Subiectul 9.....	91
Subiectul 10.....	92
Subiectul 11.....	94
Subiectul 12.....	95
Subiectul 13.....	96
Subiectul 14.....	98
Subiectul 15.....	100
Subiectul 16.....	101
Subiectul 17.....	103
Subiectul 18.....	104
Subiectul 19.....	106
Subiectul 20.....	107
SUBIECTE PROPUSE DE TIP II.....	111
Subiectul 1	113
Subiectul 2.....	114
Subiectul 4.....	115
Subiectul 5	115

Subiectul 6.....	116
Subiectul 7.....	117
Subiectul 8.....	117
Subiectul 9.....	118
Subiectul 10.....	119
Subiectul 11.....	119
Subiectul 12.....	120
Subiectul 13.....	120
Subiectul 14.....	121
Subiectul 15.....	122
Subiectul 16.....	122
Subiectul 17.....	123
Subiectul 18.....	124
Subiectul 19.....	124
Subiectul 20.....	125
SUBIECTE PROPUSE DE TIP III.....	127
Subiectul 1	129
Subiectul 2.....	130
Subiectul 3.....	132
Subiectul 4.....	133
Subiectul 5.....	134
Subiectul 6.....	135
Subiectul 7.....	136
Subiectul 8.....	137
Subiectul 9.....	139
Subiectul 10.....	140

Subiecte propuse
de tip I

DATE BIOGRAFICE ALE POETILOR

Pentru o încadrare corectă a textului liric într-o perioadă, respectiv curent literar, propun elevilor și cadrelor didactice o listă care conține anii nașterii și ai morții poetilor din a căror operă sunt selectate opere, fragmente pentru rezolvarea subiectul de tip I.

1. **LUCIAN BLAGA** – n. 9 mai 1895, Lancrăm, lângă Sebeș – d. 6 mai 1961, Cluj
2. **GEORGE BACOVIA** – n. 4 / 16 septembrie 1881, Bacău – d. 22 mai 1957, București
3. **VASILE ALECSANDRI** – n. 21 iulie Moldova – d. 22 august 1890, Mircești, județul Roman
4. **MIHAI EMINESCU** – n. 15 ianuarie 1850, Botoșani – d. 15 iunie 1889, București
5. **NICHITA STĂNESCU** – n. 31 martie 1933, Ploiești, județul Prahova - d. 13 decembrie 1983 în București
6. **VICTOR EFITIMIU** – n. 24 ianuarie 1889, Boboșița, Albania – d. 27 noiembrie 1972, București
7. **GHEORHE TOMOZEI** – n. 29 aprilie 1936, București – d. 31 martie 1997, București
8. **NICOLAE LABIȘ** – n. 2 decembrie 1935, Poiana Mărului, comuna Mălini, județul Baia, în prezent județul Suceava – d. 22 decembrie 1956, București

9. **RADU GYR** – n. 2 martie 1905 la Câmpulung Muscel – d. 29 aprilie 1975, București,
10. **GEORGE TOPÎRCEANU** – n. 20 martie 1886, București – d. 7 mai 1937, Iași
11. **ION BARBU** – n. 18 martie 1895, Câmpulung-Muscel – d. 11 august 1961, București
12. **ION MINULESCU** – n. 6 ianuarie 1881, București – d. 11 aprilie 1944, București
13. **EMIL BOTTA** – n. 15 septembrie 1911, Adjud – d. 24 iulie 1977, București
14. **ANA BLANDIANA** – n. 25 martie 1942, Timișoara
15. **MARIN SORESCU** – n. 19 februarie 1936, Bulzești, județul Dolj – d. 8 decembrie 1996, București
16. **MIRCEA CĂRTĂRESCU** – n. 1 iunie 1956 în București
17. **LEONID DIMOV** – n. 11 ianuarie 1926, Ismail, Basarabia – d. 5 decembrie 1987, București
18. **ELENA FARAGO** – n. 29 martie 1878, Bârlad – d. 4 ianuarie 1954, Craiova.

GENUL LIRIC

SUBIECTUL 1

Se dă textul:

*În spațiu tainic, fără mărturie,
mă aleasei cândva făptură vie.
M-au făurit răsând, cântând, părinții.
Ei, țesătorii vieții și ai morții,
mi-au dat ce-ngăduise soarta:
au pus în mine soarele și noaptea,
și mi-au adus un drum în fața porții*

*„Acesta-i drumul tău, mi-au zis părinții,
pornești din văi s-ajungi în slava minții.”
Pe cale-n lumea neagră am plecat.
Umblam, vedeam, dar nu mă închegam.
Vedeam, umblam, dar încă nu eram.
Prin anul lung, ah lung, de altădat'
de-abia iubirea m-a întemeiat.*

(Anii vieții de Lucian Blaga)

1. Scrie sinonime contextuale pentru cuvintele:
mărturie, au făurit, a întemeiat, umbla.

2 p

2. Menționează două trăsături ale modernismului regăsite în textul dat. 2 p
3. Comentează, în 6-10 rânduri, primele trei versuri din strofa întâi. 2 p
4. Identifică două figuri de stil diferite. 4 p
5. Ilustrează una dintre particularitățile limbajului poetic. 4 p
6. Explică semnificația titlului. 4 p
7. Explică rolul folosirii semnelor de punctuație și de ortografie din ultimele două versuri ale poeziei. 4 p
8. Menționează tema și un motiv literar. 4 p
9. Explică rolul folosirii verbelor la timpul perfect compus. 4 p

SUBIECTUL 2

Se dă textul:

*Potop, cad stele albe de cristal
 Și ninge-n noaptea plină de păcate;
 La vatră-n pară ce abia mai bate --
 Azi, a murit chiar visul meu final.*

*Și ninge-n miezul nopții glacial...
 Și tu iar tremuri, suflet singuratec, --
 Pe vatră-n pară slabă, în jăratec, --
 Încet, cad lacrimi roze, de cristal.*

(Singur de George Bacovia)

1. Scrie sinonime contextuale pentru cuvintele: *plină, visul, glacial, salbă, cad.* 2 p
2. Notează două locuțiuni / expresii care să conțină verbul *a muri.* 2 p
3. Identifică două trăsături ale simbolismului în textul de mai sus. 2 p
4. Explică semnificația titlului prin raportare la textul dat. 4 p
5. Precizează tema și motivul literar. 4 p
6. Comentează semnificația primelor două versuri din ultima strofă. 4 p
7. Ilustrează o particularitate a limbajului poetic (expresivitate, sugestie etc.). 4 p
8. Explică rolul folosirii semnelor de punctuație, respectiv de ortografie din ultimele două versuri ale primei strofe. 4 p
9. Explică o figură de stil din ultima strofă. 4 p

SUBIECTUL 3

Se dă textul:

*Sunt solitarul pustiilor piețe
Cu tristele becuri cu pală lumină -
Când sună arama în noaptea deplină,
Sunt solitarul pustiilor piețe.*

*Tovarăș mi-i râsul hidos, și cu umbra
Ce sperie câinii pribegi prin canale;*

*Sub tristele becuri cu razele pale,
Tovarăș mi-i răsul hidos, și cu umbra.*

*Sunt solitarul pustiilor piețe
Cu jocuri de umbră ce dau nebunie;
Pălind în tăcere și-n paralizie, -
Sunt solitarul pustiilor piețe...*

(Pălind de George Bacovia)

1. Scrie sinonime contextuale pentru cuvintele:
solitarul, hidos, pribegi, pălind. 2 p
2. Construiește enunțuri pentru a ilustra polisemia
verbului *a suna.* 2 p
3. Identifică două trăsături ale simbolismului în textul
dat. 2 p
4. Explică semnificația titlului prin raportare la textul
poetic de mai sus. 4 p
5. Precizează tema și motivul literar. 4 p
6. Comentează semnificația primelor două versuri din
ultima strofă. 4 p
7. Ilustrează o particularitate a limbajului poetic
(expresivitate, sugestie etc.). 4 p
8. Menționează două trăsături ale genului liric. 4 p
9. Explică o figură de stil din prima strofă. 4 p